

BARS

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre — — 14 K. — f.
 Hat óra — — 7 K. — f.
 Három óra — — 3 K 50 f.
 Egyes számok ára 30 fillér.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként — 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond soronként 30 fillér.
 Gyakori hirdetők és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák árendményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRSÁK:

FRANK ANTAL, JAROSS FERENC

A hirdetések, előfizetéseket s a reklámolókat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

A spanyol járvány kapcsán.

Az ország különböző részeiről érkező hírek arról számolnak be, hogy a spanyol influenza még folyton javában tombol. Még mindig nem bizonyos, hogy ennek a járványnak deledő pontján tul vagyunk-e? Így időszerűnek tartjuk, ha evvel a kérdéssel kapcsolatos néhány jelenségre felhívjuk a figyelmet.

A spanyol influenza ellen való védekezés tárgyában kiadott orvosi vélemények és hivatalos rendeletek (hirdetések) két körülmény említésben megegyeznek: óvakodjunk a fertőzéstől és törekedjünk testünk ellenálló erejét fentartani, lehetőleg fokozni.

Lássuk ezeket az általános rendszabályokat helyi vonatkozásban.

1 Miután ezt a bajt egyik ember a másiktól megkaphatja, nyilvánvaló, hogy itt ragályos betegségről van szó. Budapesten már el is rendelték, hogy minden olyan házra, amelyben spanyol influenzás beteg van, piros cédula ragasztassék ki. Kövessük ezt a példát Léván, s általában a vidéken is. Ez a piros cédula hathatósan fog figyelmeztetni arra, hogy kerüljük azt a házat, amelyben ilyen beteg van.

2., Az orvosi nyilatkozatok és hatósági hirdetések általában arra intenek, hogy olyan helyre ne menjünk, ahol nagy tömegben vannak az emberek. Mindezek ellenére azt látjuk, hogy Léván a Kossuth-tér egyik oldalán (különösen a Vigadó előtt), a Petőfi-és Kazinczy-utcában annyian (különösen katonák) sétálnak (különösen vasárnap), hogy ez a sétáló hely nagymértékű terjesztője lehet a bajnak. Az embercsoportok kerülése nemcsak a zárt helyekre vonatkozik, hanem a szabadban is terjedhet a betegség, ha ott ember ember hátán tolong. Nézetünk szerint a közegészségügy megkivánná, hogy a Kossuth-tér köröskörül, a Széchenyi, Ladányi, Teleki-u. Kossuth stb. utcák mind avattassanak sétahelyekké.

Kapcsolatosan kérjük a katonai parancsnokságot, tiltsa meg a legénységnek, hogy az eddigi sétáló helyeken olyan nagy tömegekben összeverődjenek. Felhívjuk a városi hatóságot, hogy a sétahelyeken való gyülekezés megtiltása mellett ne csak ajánlja, hanem rendeletileg gondoskodják a zárt helyen való csoportosulás csökkentéséről. Így zárassa be a mozit és az összes

korcsmákat (az iskolákat a szükséghez képest továbbra is); a vendéglők és kávéházak részére pedig rendelje el a 10 órai zárást. A járvány növekedése esetén a kávéházakat is teljesen be kell zárni.

3., A betegségnek legnagyobb ellensége a friss levegő. Legjobban szereti a tömeglakásokat s általában az olyan helyeket, amelyeknek dohos, fojtó (oxingénben szegény) levegője van. Ezen csak rendszeres és gyökeres szellőztetéssel lehet segíteni, amely feladat egy másik kérdést hengerít fel. Hogy a szellőztetés a szoba levegőjét valóban javítsa, ahhoz szükséges, hogy a külső levegő tényleg jobb legyen. — Léva város levegője általában nem mondható jónak; néha türhetetlen. Ennek sok minden mellett egyik főoka a csatornázás hiánya és a háztartások szeméjtének elintézetlen volta. A csatornázás égető szükségességének hangoztatása mellett rá akarunk mutatni arra az ázsiai állapotra, amely a háztartások szeméjtének az utcára való vitelében nyilvánul. Minden idegszálunk fellázad a közegészség ellen elkövetett ilyen merénylet láttára. — Nézetünk szerint ez a kérdés következőképpen volna megoldható.

a) Eteünk fel minden konyhahulladékot disznókkal, baromfival stb-vel. Amelyik családnak nincsen állatja, adja át az ételmaradékokat másoknak; bizonyára akad több vállalkozó Evvel gazdaságilag hasznot hajtunk és szolgálatot teszünk a köztisztaságnak, amennyiben az ételmaradékok bomlásnak indulva, megfertőzik a levegőt.

b.) Égessük el a háztartás szeméjtét. Tapasztalatból állítjuk, hogy a háztartások szeméjtének legnagyobb része elégethető. A papirszeletektől kezdve, a rongycsafatokon át az elrongyolódott cipőig, mindent értékesíthetünk a tűzben. A csontok sem a szemétdombra valók, hanem egyrészt értékesíthetők a szappantőzésnél, másrészt szintén elégethetőek (Nem is említve, mint kutyatáplálékot) Volt alkalmunk látni, amint egy cselédleány a konyhából hozott kukoricaleveleket temetett az utca (Báti-u) sárába; pedig ez is értékesíthető, amennyiben egyrészt kisebb befőttes üvegek bekötésére használható a mai rossz pergamentpapir helyett, másrészt — megszáritva — eltűzelhető. — A szemét elégetése által kettős hasznot hajtunk. Egyrészt közgazdasági nyereségről lehet

evvel kapcsolatban beszélni; fát takarítunk meg általa, amennyiben meleget fejlesztünk egy, már teljesen haszontalannak tekintett anyagból. Másrészt ez az eljárás nagy haladást jelent a köztisztaság terén, amennyiben egy baktériumtelepet pusztítunk el vele

c.) Ami a háztartások szeméjtének elégetése után visszamaradt (hamu, korom, stb), gyűjtsük össze a város kocsiával s vitessük ki a város földjeire trágyául. Amikor a városi kocsit az utcák szeméjtét viszi el, ugyanakkor lehetne az egyes háztartások szeméjtét is elszállítani. A köztisztaság és közgazdaság legegységesebb követelményei iránt nincsen érzékük az olyan háztartásoknak, amelyek annak ellenére, hogy kerttel rendelkeznek, mégis az utcára dobják a szemetet. Konkrét esetek alapján beszélünk.

Ezek a sorok egyrészt kiadott helyes hatósági rendeletek intencióinak erősítésére törekszenek, másrészt azt célozzák, hogy kapcsolatosan felmerült szükségletekre való tekintettel újabb hatósági rendeletek adassanak ki

Dolgozzunk a közgazdaság és közegészségügy szellemében!

Pályaválasztás.

Valahányszor egy-egy iskolai évad lealkonyodik, vagy egy új megkezdődött, mindig eszünkbe juthat az a nagy és fontos probléma, vajjon mi lesz hát abból a sok nebulóból, amennyit évenként az iskola kitermel?

Szóval: a pályaválasztásról van szó. A háboru megtanított minket arra, hogy használjunk ki minden talpalattnyi földet. Tanítson meg hát arra is, hogy használjunk ki minden szellemi energiát, amellyel a sors megáldotta nemzetünket. Ennek a szellemi energia kihasználásnak pedig első s talán egyetlen feltétele is, hogy jusson mindenki arra a helyre, amelyre tehetségének, hajlaimainak minősége rendel.

Hogy a pályaválasztás nem ebből a helyes alaphoz indult ki, azt talán felesleges bizonyítani.

Gondoljunk csak arra, hogy elsősorban is vagyoni helyzetünk dönti el, hogy mi lesz a hivatásunk. Vannak olcsó és drága pályák. Olcsó természetesen a kézművesség, mert itt jut az ember leghamarább kenyérhez, drágábbak az értelmiségi pályák. Az értelmiségiek is azonban más-más kaliberűek ebben a tekintetben. Sok anyagi áldozatba kerül — teszem azt, az orvosi pálya, hol a jelöltnek hat évre terjedő tanulmánya alatt saját (azaz: az édesapja) erejéből kell magát fenntartania; előnyösebb ilyen szempontból

a tanári pálya, ahol már a jelöltnek bő alkalma nyílik a nevelősködés terhes kenyérére, bár ez az utóbbi körülmény éppen nem válik a közoktatásnak valami nagy hasznára.

Elmondhatjuk, hogy akik csak valamelyest bírják a középiskolai studiumot, azoknak egy a céljuk, hogy beálljanak a tisztviselői kasztba Arra, természetesen nagyon kevesen gondolnak, hogy valakiben legyen cipész-vagy szabótehetség, vagy lakatos-tehetség. Pedig, hány és hány nyomorba zuhant család élhetett volna másképpen, ha a családfő idejekorán belátja ezt az igazságot!

És itt eljutottunk a pályaválasztás másik forgatókerekehez, egy hamis előítélthez, amely bizonyára még igen sokáig tartani fogja magát. A szellemi munka finom, előkelő, míg a testi munkában van valami robotszerű, amely lealáz Igaz, az egyik durvább, erős lármával járhat, piszkít, kezet, sőt az egész testet is formátlanná, kergessé teszi, míg a másik urasabb, márcsak azért is, mert az ember megőrizheti mellette ruhájának csinyjét.

Alaposabban egybevetve a kétféle munkát, azt látjuk, hogy leszámítva egyes alsóbbrendű munkákat, mint az utcasöprést stb., a megkülönböztetés testi és szellemi munka között nem egészen helyes, mert pl. a kézművesség távolról sem tisztán a test szolgál munkája, hanem a feltaláló, rendező, rendszerező elmének ugyancsak nagy szerepe jut, a munkás gondolkodásának eredetisége, izlésének nemessége, sőt egész egyénisége, még temperamentuma is visszasugárzik munkájából, ha nem is úgy, mint a műalkotásokból. Viszont a hivatalokban nagyrészt sablonos, megszokott, gépiesen előírt munkát végeznek, annyira, hogy néha ném is fejjel, hanem könyökkel dolgoznak. Közismert neveltséges példa az egyszerű irnok, ki képes volt saját halálos ítéletét is lemásolni. Valóban, ha ennek a munkának az értékét nézzük — persze nem hasznossági szempontból, hanem tisztán a szellemi értékelés szempontjából — azt mondhatjuk, hogy inkább testi fáradságba kerül, mint szellemi megerőltetésbe.

Meg kell jegyezni, hogy az értelmiségi pályák között is vannak megkülönböztetések. Teszem azt, a tanügyi személyzet még ma is panaszkodhatik akkor, mikor megbecsülésről van szó; a tanítói karral még mindig nagyon méltánytalanul bánnak el. A hivatalnoki pályák sem egyformák. Legelőkelőbbnek tartatik a megyei hivatalnokoskodás, talán azért, mert a pusztulásnak menő gentry-társadalom elsősorban is a megyeházát rohanta meg.

Még egy harmadik dolgról is kell szólnom. A pályaválasztó ifjuság akkor is hibás alapokból indul ki, mikor jövőendő hivatásának eldöntésekor kényelmi szempontokat vagy egyéb vagyoni előnyöket tart szem előtt. Vajjon ezen, meg azon a pályán mennyi a jövedelem és mennyi a munka? Nagy fizetség, kevés dolog! ez a jelszó, e körül fordul meg minden.

Tér szüke miatt, összefoglalásképpen röviden ezt mondhatjuk: a pályaválasztás egyedül a hivatottság, rátermettség, alapos megfigyelése szerint történhetik, minden egyéb szempont, amelynek tekintetbe vételével a pályaválasztás általában véve megtörténni szokott, nemcsak, hogy nem helyes, de a nemzeti energia-mennyiség megkárosítása és helytelen irányban való elpocsékolása.

Dr. Medveczky Károly.

Különfélék

— **Az ellátatlanok kenyérlisztje** — mint értesülünk — a jövő hónaptól kezdve már sokkal fehérebb lesz, mert nem fogják olyan magas százalékban kiőrölni. Kivált a beszerzési csoport tagjai között dec. hónap végéig kiosztott liszt ellen jogos és általános a panasz, mert úgy a nullás-, mint a főző- és a kenyérliszt nemcsak tulontul barna és hitvány, de nem is kiadó.

— **Gyászhir.** Mély megilletődéssel vettük a szomorú hírt, hogy *Lüley* Tivadar, nyug. plébános, akit kedves és előzékeny modoráért Léván minden ismerőse a jó *Lüley* bácsi néven tisztelt, — e hó 16-án ejjel 74 éves korában, hosszas betegeskedés után csendesen elhunyt. Nyugalomba vonulása előtt Fajkúrtón volt plébános, ahol buzgó és szeretettel párosult lelkipásztori működésével hivatásának osztatlan nagyrabecsülését érdemelte ki. Hült tetemeit tegnap reggel a plébánia templomában helyezték ravatalra. Szakács Viktor plébános két káplánjának segítségével d. e 10 órakor rekviemet és Liberát végzett, amely után beszentelte a koporsót. Halalát nagyszámú és előkelő rokonaival jó barátai és ismerősei is őszintén fáljalják, akik a megboldogultnak temetésén őszinte részvétükkel rótták le kegyeletük adóját. — Áldás és béke poraira!

— **Orosz hadifoglyok visszatérése.** Igen érdekes rendeletet adott ki most a hadügyminisztérium. Eszerint — mint a *Küldgy-Hadügy* írja — az orosz hadifoglyok, a kiket a hadifogságból való elbocsájtásuk után az orosz határszéli hatóságoknak már kiadtak, ennek megtörténte után bármikor visszatérhetnek Magyarországra. Ez esetben azonban nem tekintik őket többé hadifoglyoknak, hanem olyan egyéneknek, akik minden tekintetben a polgári közigazgatási hatóságoknak vannak alávetve.

— **A Lévai tisztviselők egyesületének** tagjait, akik szemet, vagy kocszot kaptak, de eddig nem fizették be az árát, ez uton hívja fel az elnökség, hogy az átvett árura métermázsánként 20 koronát 3 nap alatt befizetni sziveskedjenek.

— **Gyászhir.** Özv. *Szabó* Lajosné sz. *Lendwich* Mária urasszony, néhai *Szabó* Lajos levai ref. lelkész neje, mint részvétellel értesülünk, e hó 10-én Aranyosmaróton meghalt. A boldogult sok esztendeig volt Léván s az itteni társadalom szíves szeretettel emlékszik vissza a jólelkű urnőre, ki férjének a levai ref. lelkésznek nemcsak hűséges hitvese s gyermekeinek édesanyja volt, de a társadalomban is méltó helyet töltött be. — Utolsó éveit leánya halála után fiának *Szabó* Lajos vármegyei főjegyzőnek házában töltötte, míg most 33 évi özvegység után követte férjét a sírba. — Haláláról a következő gyászjelentést vettük: *Szabó* Lajos és neje *Hruska* Irma, valamint gyermekük Mária a többi rokonok nevében is megtört szívvel tudatják, hogy páratlan jó édesanyja, anyósa illetve nagyanyja özv. *Szabó* Lajosné sz. *Lendwich* Mária folyó évi október hó 10-én áldásos életének 79 ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak hült tetemeit folyó évi október hó 12-én délután 11 órakor az aranyosmaróti sirkertben temették. Aranyosmarót, 1918. évi október hó 10-én. Áldás emlékére!

— **A dohánytermelése házi szükségletre.** A *Gazdasági Lapok* értesülése szerint a gazdák a pénzügyminisztériót legújabbán biztató kijelentést kaptak arra nézve, hogy a saját szükségletükre való dohánytermelést megengedi. Előreláthatóan minden termelő összesen 200 palánta termesztésére kap engedelmet, amit házi szükségletére fordíthat. A gazdák palántáinkint egy koronát fizetnek a kincstárnak és miután a gazdák egy millió termelőt vesznek számításuk alapjául, az állam évi 200 millió korona újabb bevételhez jut. Ezzel a 200 millióval annyira javulna a dohánymonopólium mérlege, hogy a mostani deficit eltűnne belőle és a dohánymonopólium az államra nézve jövedelmezővé válna; a dohánytermelésnek ez a célszerű módja véget vetne mostani dohányhiánynak is.

— **December 1-én lép életbe a ruhajegy.** A hivatalos lap keddi száma a kereskedelmi miniszter rendeletét közölte, amely részben megváltoztatja a szeptemberben megjelent ruharendelet intézkedéseit. Eszerint a textilárakat nem október 15-ig, hanem november 15-ig lehet bejelenteni. A kiskereskedők november 30-ig készleteik 40 százalékát eladhatják és a kisiparosok készleteik 50 százalékának erejéig vállalhatnak rendelést. December 1-től csak jegyre szabad ruházati cikkeket kiszolgáltatni, de az év végéig a november 30-ig megrendelt mérték után készülő ruhákra ez az intézkedés nem vonatkozik.

— **Örömhír a dohányosoknak.** A dohányosok már-már attól félték, hogy Németországhoz hasonlóan nálunk is teljesen elfogy a jó füstölőni való. Megnyugtathatjuk a dohányosok táborát, hogy erről szó sincs; sőt már a közel jövőben — mint ezt az *Esztergom* írja — jóval több szivar kerül kiosztásra. A dohányraktarak nagy szivar készlete már jóformán elfogyott, azért kaptunk eddig kevesebb szivart. Van is a dohánygyárak szarítójában sok milliányi szivar, de eddig nem hozták forgalomba, mert még nem voltak kellően kiszáritva. Ez azonban most már megtörtént és az őszi hónapokban jóval több szivar kerül kiosztásra, mint eddig.

— **Rézgálic.** Mind a fogyasztási szövetkezetünknek, mind a szőlősgazdák figyelmébe ajánljuk a „Hangya” alábbi sorait: A szőlősgazdák hogy a szőlőjük ápolásához szükséges mennyiségű rézgálicot biztosítsák, igen szívesen megvásárolják a jövő évre szükséges rézgálicot már is. Erre való tekintettel a „Hangya” is nagyobb mennyiségű rézgálicot biztosított azonnali szállításra. Már most kérjük szövetkezeiteink vezetőit, hogy a szőlősgazdák figyelmét erre a körülményre hívják fel, s írják össze azoknak szükségletét, akik a rézgálicot most megvásárolják és a megrendelést azonnali szállításra mielőbb írják át hozzánk. Hogy a tavasszal a rézgálic milyen mennyiségben fog rendelkezésre állani, nem tudjuk, véleményünk szerint azonban jól teszik a gazdák, ha szükségletüket most, amikor erre módjuk van, biztosítják. A mostani jelekből ítélve, valószínű hogy jövő évben kevesebb rézgálic lesz mint az idén, azorkivül számítani kell még arra is, hogy kedvezőtlenebb, erősebb nyári időjárás mellett a jövő évben az ideinél sokkal több rézgálicra lesz szükség. Ismételten ajánljuk tehát minden szőlősgazdának, hogy szükségletéről most gondoskodjék, ameddig készletünk tart. Szövetkezeiteink a rézgálicot megérkezése után rögtön osszák szét a megrendelő tagok között készpénzfizetés ellenében.

— **Nem kaptak szappant.** A levai beszerzési csoport tagjai köréből vettük a panaszt, hogy egyes tagok, akik később mentek a csoport számára érkezett anyagok kiosztásához, — dacára annak, hogy az árúért az összeget előre kifizették, — állítólag azért nem kapták meg a szappant, mert elfogyott. — Figyelmeztetjük a beszerzési csoportnak vezetőségét, hogy máskor, a kellemetlenségek elkerülése végett, helyes számítással úgy ossza be az anyagokat, hogy a tagok közül senki ne szenvedjen rövidséget.

— **Miért nincs cipő?** A cipőhiány mind nagyobb arányokat ölt és annak enyhítésére hivatalos oldalról alig törtécek megfelelő intézkedés. A belföldön termelt bőrnék $\frac{9}{10}$ részét ugyanis a hadsereg foglalja le és így a polgári lakosság részére csak $\frac{1}{10}$ rész marad; ebből az $\frac{1}{10}$ -ből 22-5 $\frac{5}{10}$ -ot a Máv. alkalmazottai kapnak és ugyanannyit a katonai felügyelet alatt álló üzemek. A polgári szükséglet kielégítésére ily körülmények között a termelt bőrnék csak $\frac{1}{20}$ része marad. — Ezért nincs és ha a viszonyok nem változnak, nem is lesz kellő mennyiségű cipő.

— **Gyászhir.** Özv. *Bechacker* Jánosné sz. *Skultéty* Emilia családja és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett fia *Károly* életének 21. évében hosszas szenvedés után e hó 14-én este elhunyt. A boldogultnak hült tetemeit f. hó 16-án, d. u. 4 órakor őszinte részvét mellett a levai r. k. sirkertben helyezték örök nyugalomra.

— **Kinevezés.** Vármegyénk főispánja *Benkovic* Vilmos aranyosmaróti lakost közgazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Winter Ármin Imre szkv. honvédszázados, Póstyénfürdő vállalatnak társtulajdonosa, eljegyezte Szecskay Marianne-t, néhai Szecskay Kornél és neje szül. Etter Lujza leányát, Esztergomban.

— **Bőrszükségletünkre** való tekintettel felhívjuk fogyasztási szövetkezetünk vezetőségének figyelmét arra, hogy egyes szövetkezetek bőrelárusítással is lesznek megbízva. Hogy a lévai szövetkezet is esetleg részesülhessen ebben a kedvezményben, ajánljuk, hogy az erre vonatkozó kérést az alispáni hivatal utján juttassák a népruházati Bizottságnak ezzel megbízott szervéhez: a készbörközpontoz.

— **A borjúhus körül.** Mészárosok köréből arról értesülünk, hogy a géppuskás osztag állományába tartozó, civilben-járó mészáros — a lévai katonaság ellátása címen — Léva városában igen nagy mennyiségben vásárol össze borjúkat. Az összeszedett állatoknak azonban csak egyik részét fogyasztja el a helybeli katonaság, a másik részét nevezett mészáros Léváról elszállítja. Miután egyrészt itt a tömeges vásárlás folytán — árfelejtésről, másrészt lévai husnak máshová való szállításáról van szó, felhívjuk mind a katonai parancsnokságot, mind a városi hatóságot arra, vizsgálják meg ezt a kérdést, s ha tényleg Léva város lakosságának érdekébe vágó cselekményről van szó, energikusan gondoskodjanak annak megszüntetéséről.

— **Beszüntették a hadifogságból visszaszököttek jutalmazását.** Mint ismeretes, eddig azokat az egyéneket, akik orosz, szerb vagy román fogságból megszöktek, 50 korona jutalomban részesítették. A hadügyminisztérium egyik újabb rendelete alapján az orosz és román hadifogságból megszökött egyének többé az eddig kitűzött külön jutalmat nem kapják meg.

— **Európa népességének csökkenése.** Angol statisztika szerint a háború alatt tizenharmadfélmillióval kevesebben születtek, mint a normális időben. Körülbelül annyian estek el a háborúban; így a népesség legalább is 25 millióval csökkent. Nem számítva ide a sebesülteket és a rokkantakat.

— **Bükkmag-olaj.** A közlelmezési miniszter a vármegyékhez intézett leiratában ételfőzésre, a bükkmagból készült olajat ajánlja disznósír helyett. Egy vagon bükkmagból 20 métermázsa olaj és 8 métermázsa takarmány készül. Ez az olaj étkezési célokra alkalmas ételzsír ad és a disznósírt pótolja. A közlelmezési miniszter erre való tekintettel elrendelte a bükkmag gyűjtését. A bükkmagot az Állat és Takarmányforgalmi R.-T. veszi át és dolgozza fel.

— **A faggyut be kell szolgáltatni.** A közlelmezési miniszter szigorú rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz a faggyu beszolgáltatásával kapcsolatban. A miniszter biztosítani akarja a hadsereg és az ország zsirellátását, minthogy pedig ezt csak műzsír előállításával tudja teljesen elérni, felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy szigorúan ügyeljenek arra, hogy a mészárosok a faggyut és más zsiradékot a központnak beszolgáltassák. Azok ellen a mészárosok ellen, akikre rábizonyul, hogy a zsiradékot be nem szolgáltatják, a kihágási eljárást sürgősen indítsák meg.

— **A mozi mai műsora** szép és változatos. A tengeri repülőkről való természetes felvételek után bemutatja az *Élet komédiája* című ügyes vígjátékot és a *Négy ördög* című hírneves Banya drámát, mely filmen is nagy hatást kelt. — A legközelebbi előadás csütörtökön lesz.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1918. évi oktt. hó 13.-tól évi okt. hó 20.-ig.

Születés.		
A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kazár János Vrtlik Róza	leány	Erzsébet

Házasság.	
Völegény és menyasszony neve	Vallása
Novotny József Szentirmay J.	r kath.

Halálozás.		
Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Löwenheim M.-né	53 éves	Tüdőgyulladás
Tauber Arminé	28 "	" " "
özv. Bogyó Ferencz	78 "	" " "
Balla Julianna	11 "	" " "
Mandel Wolf	26 "	" " "
Demenyuk István	29 "	" " "
Bozsenyik János	16 hó	Tüdőlob
Tóth Ferenc József	" "	" " "
Horváth János	13 éves	" " "
Donáth József	55 "	" " "
özv. Söder Lajosné	64 "	Bélhurut
Bottlik Lajos	20 "	Hősi halál: halt
Behacker Károly	" "	Tüdővész kim.
Uhlárik Ilona	23 "	Szerviszívbjaj
Lüley Tivadar	74 "	Végelgyengülés

7084—1918. szám

Hirdetmény.

Barsvármegye Főispánjának 1929—1918 számú rendelete folytán közhírré teszem, hogy a spanyol járvány miatt október 31-ig Budapesten a Minisztériumban az érdeklődőknek a felmentésekre való értesítés adást beszüntették, ennél fogva figyelmeztetem a lakosságot, hogy ily célból a Budapestre való utazástól tartózkodjék.

Tapasztaltam, mikép a lakosság nagy részénél a fenti okból és katonalátogatás céljából való utazgatás csak ürügyül szolgál arra, hogy élelmiszerekkel kofálkodjanak és uzsoráskodjanak s különösen a vasúti alkalmazottak asszonyai ingyen vagy kedvezményes jeggyel utazván, az élelmi cikkek kiszállítását rendszeresen üzik s az árdrágítás és élelmiszerhiány főrézben azon batyus asszonyoknak tulajdonítható — Miért fölhívom a Vasúti Főnökséget, hogy az utazóknál a személy-podgyász terjedelmét és súlyát meghaladó batyuk szállítását, a kupékba berakását szigorúan ellenőriztesse és a vasúti alkalmazottak családtagjainak kofáskodásból való folytonos utazgatását mérsékeltesse.

Kelt Léva, 1918. évi október hó 15.

Bódogh Lajos,
polgármester.

6427 1918. szám

Az 1918. évi termésből származó tengerikészletek felhasználása, forgalombahozatala és közszükségleti célokra való igény bevétele tárgyában kiadott 3543—1918. M. E. rendelet 145 000—1918. O. K. H. végrehajtási utasítása és hirdetménye.

Hirdetmény.

Értesitem a város közönségét, hogy fenti rendeletek szerint a tengeri adás-vétele a városi megbizottnál — tanácsteremben — díjmentesen nyerendő vásárlási igazolvány alapján az alább elősorolt vármegyék területén kívül bárhol közvetlen a termelőtől meg van engedve.

Tilos a tengeri adás-vétele Alsó Fehér, Arad, Bács Bodrog Baranya, Békés, Beszterce-Naszód Bihar, Brassó, Csanad, Csongrád, Esztergom, Fehér, Fogaras Győr, Hajdu, Hunyad, Jász-Nagykun-Szolnok, Kisküküllő, Kolozs, Komárom, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Moson, Nagy Küküllő, Nyitra,

Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Somogy, Sopron, Szeged, Szilágy, Szolnok-Doboka Temes, Tolna, Torda-Aranyos, Torontál, Vass, Veszprém, Zala vármegye és Baja, Debreczen Hódmezővásárhely, Pancsova, Szabadka, Székesfehérvár, Ujvidék, Versecz, Zombor thj. városok területén.

A csöves tengeri maximális ára október végéig 41 korona 60 fil. morzsolté 52 korona, ezenkívül a fajtengerinél 15 korona, a kevert tengerinél 10 korona ártóbblet fizetendő.

A vásárlási igazolványt a vásárlás megkezdése előtt az előjárásnál be kell mutatni.

Léva, 1918. évi október hó 14. én.

Bódogh Lajos,
polgármester.

B 937—6—1918. szám. A lévai kir. jbiróság.

Ö Felsége a király nevében.

A lévai kir. jbiróság, mint büntető bíróság rágalmozás vétsége miatt Berger Zsigmond ellen indított bűnygyben a főmagánvádó vádja felett Pátkay jbiró és Ujlaki Ottó jkvevető részvételével, dr. Weisz Lipót magánvádó képviselője szabadlábon levő vádlott, és dr. Steiner Oszkár ügyv. mint h. védő jelenlétében Léva, 1918. évi május hó 27. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után meghozta a következő **ítéletet**:

I. Berger Zsigmond vádlott, 44 éves, izr. vallású, lévai születésű ugyanottani lakos, magyar állampolgár, vagyonos, a barsvmegeyi gazdasági egyesület raktárnoka, bűnös az 1914. évi XLI. t. c. I §-ába ütköző rágalmozás 2 §-ába ütköző becsületsértés vétségében. A rágalmozás vétségét elkövette az által, hogy a f. évi április hó 16-án Horn Bertalan fmvádlóról azt állította, hogy a gazdasági egyesület raktarából 8 q lóbabot utalvány nélkül elvitetett, a bab átvételét letagadja, őt megkárosítani akarja s visszaél a bizalommal. A becsületsértés vétségét elkövette az által, hogy ugyanaz nap Sipos Sándor fmvádlónak ama kijelentésére, miszerint Horn gazdaságába csak 7 kg. ennivaló bab lett szállítva, azt felelte: „hazugság”. II. Sipos Sándor 48 éves, ref. vallású, gyige községi születésű barsendréd lakos, vagyontalan, gazdasági ispán, magyar állampolgár, viszonvádlott, bűnös az 1914. évi XLI. t. c. 2 §-ába ütköző becsületsértés vétségében, amelyet elkövetett azáltal, hogy ugyanakkor vádlottnak azt mondta: „Maga hazudik”.

A kir. jbiróság ezért Berger Zsigmond vádlottat 1914: XLI. t. c. 3 §-a alapján a btkvi 92 §-ának alkalmazásával 200 azaz Kettőszáz korona pénzt, mint főbüntetésre, ezenfelül 100, korona mint mellékbüntetésre ítéli; a pénzbüntetést behajtatlanág esetére a btk 53 §-a alapján 15 azaz tizenöt napi fogházra kell átváltoztatni. A pénzbüntetést az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a lévai kir. jbiróság vezetőjénél az 1992: 27 t. c. 3 §-ában meghatározott célra megfizetni. A vádlott a Bp 480 §-a értelmében köteles az ezután felmerülő bűnygyi költségeket az államkincstárnak megtéríteni de a költségeket a kir. jbiróság az 1890: XLIII. t. c. 4 §-a alapján egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítja.

Köteles a vádlott a Bp 489 §-a értelmében Horn Bertalan sértettnek ügyvédi díjban 87 K. 50 f-t, tanudijban 29 K 66 fillért az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni.

Az ügyvédek díja fejében a Bp 485 §-a alapján dr. Weisz Lipót részére Horn Bertalannal szemben 87.50 koronát, dr. Balog Sándor részére Berger Zsigmonddal szemben 61.50 koronát állapít meg.

Vádlottat és viszonvádlottat a pénzbüntetés alól az 1914. év 41. t. c. 19 §-a alapján felmenti.

Jelen ítéletet vádlott jogerősség után 15 nap alatt a „Bars” cz. helyi lapban saját költségén közzétenni köteles.

Ezüst cigarettataca

elveszett S. I. monogrammal.

Megtalálójá jutalomban részesül.

Kálnai-utca 2.

Indokok :

Horn Bertalan barsendrédí lakos földbir- tokos a f. évi március hó 21. a vádlott Berger Zsigmond, mint a Bars vmegye egyesület raktárnokánál nyolc q lóbabnak utalvány nélkül való kiadását kérte. Mint- hogy a vádlott kérdésére a gazdasági igaz- gató a bab kiadására az engedélyt távbe szélőn megadta, vádlott az idő előrehaladott- ságára és elfoglaltságára hivatkozva azt mondta Hornnak, hogy jöjjön a babért dél- után Horn eltávozott, a babért délután nem jelentkezett, hanem megjelent egy ismeretlen fuvaros ugyancsak 8 q ra szőlő utalvánnyal, akinek vádlott a babot anélkül, hogy kiléte iránt meggyőződött volna, átadta és abban a hiszemben, hogy a fuvaros nem lehetett más, mint a Horn küldöncze, a bab kiadá- sát tévesen utóbbinak a nevére könyvelte el. Ezt követőleg április hó 6. Horn egy 8 és egy 12 q lóbabra szőlő utalvánnyal jelentke- zett, vádlott ezen összesen 20 métermázsa mennyiséget kiadta és csak ezután vette észre, hogy a Horn számlája most már 28 q lóbabbal van megrerhelve, holott csak 20 q-ra szőlő utalványa van, vagyis a köny- velés adatai szerint 8 q-t jogtalanul vitt volna el. Jelentést tett a gazd. felügyelőnek, aki Hornt 8 q bab visszaadására felhívta; Horn felelte, hogy 20 q-nál többet nem kapott.

Ápr. 16. felek a helybeli Engel-féle üz- letben találkoztva, amikor a lóbab ügye kö- zöttük szóba jött, vádlott azt mondta a fmvádlónak, hogy 8 q babot utalvány nélkül elvitette, a bab átvételét letagadja, őt meg- károsítani akarja és visszaél a bizalommal. Ugyanaz nap vádlott a főmagánvádló kocsisa ellen a nagysallói csendőrségnél jelentést tett. kérte a nyomozás és a házkutatás megtartását, amelyet a csendőrség a főma- gánvádló gazdaságában foganatosított. Ez alkalommal vádlott ismét hangoztatta, hogy fmvádló az ő kárát akarja és visszaél a bizalommal. Vádlott és a fmvádló ispánja, Sipos Sándor között a bab miatt ugyanak- kor szóváltás kerekedett, vádlott a Sipos tiltakozó és felvilágosító szavaira azt felelte, hogy: „hazugság”, amire Sipos felelte: „maga hazudik”

Ezen tényállás a tárgyalás adataival igazolva lévén, minthogy vádlott a fmvádló Horn Bertalantól oly alaptalan tényeket állí- tott, amelyeknek valósága esetén fmvádló ellen a bünvádi eljárás megindításának vol- na helye s ezen elül vádlott és a viszon- vádlott Sipos Sándor egymást betstelenítő kifejezésekkel illették, vádlottat a Horn sé- relmére elkövetett és a hivatkozott t. cz. 1 §-ába ütköző rágalmazás, -- valamint a Si- pos sérelmére elkövetett becsületsértés vét- ségében, viszont Sipos viszonvádlottat a vádlott sérelmére elkövetett becsületsértés vétségében bűnösnek kimondani, vádlottnak a rágalmazás vétségét illető büntetése kiszá- básánál, tekintetbe véve azon nyomatékos enyhítő körülményeket, melyek szerint büntet- len előéletű, -- töredelmes beismerést tett, a sértett Horn Bertalantól úgy a bírósá- g előtt, mint azonkívül súlyos tévedéseért bocsánatot kért, a btkv 92 §-át alkalmazni, ezen felül, minthogy közölte és Sipos között a becsületsértés kölcsönös és nyomban vi- szonozott volt, úgy őt mint Sipost a pénz- büntetés alól a hiv. törvény 19. §-a alapján felmenteni kellett. Vádlott terhére súlyosító körülményül vétetett a sértő tényállások konok ismétlése és a csendőri nyomozás és kutatásnak oly módon történt befolyásolása, hogy az habár a feljelentés a kocsis ellen szóllott, ennek dacára nem ennek a lakásán, hanem a Horn sértett gazdaságához tartozó más helyiségekben és udvarán tartatott.

Vádlott Horn fmvádlót a csendőrség, mint hatóság előtt nem vádolta s ezért ter- hére a panaszolt hatóság előtti rágalmazás vétsége és tényállítás híján a Sipos viszon- vádlott által panaszolt rágalmazás vétsége fenn nem forog.

Kelt Léván, 1918. május 27.

Pátkay s. k.
kir. járásbíró.

SZŐLŐTELEPÍTŐKI

becses figyelmébe ajánlva a leg- jobb és legkiválóbb FAJTISZTA egy és két éves dűsgyökérzetű

SZŐLŐOLTVÁNYOK.

továbbá Nova és Delaware, valamint többfajta egy és két éves dűsgyökérkes legszebb direkttermő

szőlővesszők, melyek minden szőlőbetegségnek ellentállanak és tubétermők Készlet nagy mennyiség. Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Cím :
Első nagy- városi NOV szőlőoltványtelep központi irodája Nagyvárad, Fő-utca.

1871-1918 szám. A lévai kir. járásbíróóság.

Hirdetmény.

A lévai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy az állítólag elveszett következő okirat a lévai kereskedelmi bank rt. által Katona István javára 10 000 koronáról kiállított 1506 sz. betétkönyv megsemmisítése iránt az eljárást özv. Katona Istvánné barátipusz- tai lakos kérelmére folyamatba tette. Ennél- fogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt az oki- ratot a bíróságnál mutassa be, mert ellen- kező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Léva, 1918. évi aug. hó 24. napján.

Páthay s. k.
kir. jbró.

A kiadmány hitelül: **Farkas s k** irodatiszt

414-918.- P 4 szám

H i r d e t m é n y.

Az aranyosmaróti kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a kistapolcsányi uradalom fenyekeosztályi, aranyosmaróti **gőztüzemű iparvasutjának** pótkisajátítási ügyében a kártalanítás eljárásnak megkezdésére Kistapol- csányi községhezához tárgyalási határnapul **1918. november 9-ik** napjának délután 2 óráját kitzte, és erre a kisajátított és a telekvi összes érdekelteket azzal idézi meg hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hoz- zandó határozatot nem gátolja.

Kisajátítás alá esnek a kistapolcsányi 616; 1416; 554; 829; 1346; 812; 102; 231; 620; 936; 303; 850; 127; 349; 465; 147; 78; 175; 1410; 712; 182; 275; 160; 1378; 959; 1894; 520; 826; 354; 685; 78; 1387; 978; és 25 sz. tjkvben foglalt ingatlanoknak az összeírásban kitüntetett részei

A netáni távollevők, vagy ismeretlen tartózkodású érdekelték részére ügygondnok Dr. Belicza Pál aranyosmaróti ügyvédet rendelte ki

Aranyosmarót 1918. szeptember 28.
Dr Homoky s. k.
it. t. bíró.

A kiadmány hetelül: -- s h tisztviselő.

Á r v e r é s.

Haszonbérletem megszűnése miatt teljes

gazdasági felszerelésemet

önkéntes árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladom.

Eladásra kerülnek: **ökrök, lovak, tehének, növendékmarha, birkák, gőzoséplőkészlet, herecséplő-monitor, külön lokomobil, daráló-, vető-, kaszálógépek, hintók, szekerek, ekék** stb. Az árverés **1918. október hó 28-án és a következő napokon reggel 8 órakor** fog megtartatni **Migazzy**-pusztán (Olichó-pusztá), vasuti állomás Valkóc, a hol az érdeklődőket kocsik várják.

Migazzy-pusztá, 1918. október hó.

özv. Kolbenheyer Gyuláné.

Nyugdíjas tanító

megfelelő állást keres. Cim :

Léva, (Kohári-utca 51. szám.)

Eladó borpince.

Elsőrangu borpince (a hidegpince mellett) eladó. Barsmegyei Gazda- sági Egyesület Áruosztálya.

Eladó ház.

Egy ház Ladányi-utcában eladó. 4 szobás modern lakás összes mel- lékhelyiségekkel, nagy kerttel, is- táló, kocsiszin, kocsislakás. Cim a kiadóhivatalban.

Vendéglő eladás.

Garamszentkereszt állomásához közel Garamladomér határában levő vendégfogadó, melyhez gyümölcsös- kert, konyhakert és hozzávaló mel- léképiletek tartoznak, eladó.

Balazsovics Ágoston, Garamladomér.

MA moziba
megyünk.

Apollo mozgósínház

műsora érdekes.

SZŐLŐOLTVÁNYOKAT

elsőrendű ermelléki 1 és 2 éves dűsgyökérzetű bor- és csemege fajokban, továbbá NOVA és DELAWARE, valamint több más fajta 1 és

— 2 éves dűsgyökérkes —

direkttermő szőlővesszőket,

melyek kénporozás és per- metezés nélkül is minden

szőlőbetegségnek ellentállanak, i en bőtermők, boraik künőnek. — Arjegyzék ingyen és bér- mentve. — Cim:

Kágyi Szabó István

ermelléki szőlőoltvány-telepe. **Bihardíószeg**